
Het gif van de Kleine Pieterman, *Trachinus vipera*.

E. Eneman

De kleine pieterman wordt in 't Oostends "pukkel" genoemd. Het is een vis die normaal niet groter wordt dan 14 à 15 cm, maar onlangs kreeg ik er één in het bezit van 16 cm. Het visje is zandkleurig en leeft in onze ondiepe kustwateren, waar het zich in de zandbodem half ingraaft. Alleen de kop en zijn eerste (zwarte) rugvin steken uit het zand. Op de kieuwdeksels zit een grote stekel die voorzien is van gif, maar ook de stralen van de eerste rugvin zijn giftig. Door onze kustvissers en garnaalkruiers worden ze dikwijls gevangen en sommigen worden door het visje ook geprikt. Jammer dat er bij deze mensen nog altijd zijn die niet weten dat de "pukkel" gevaarlijk is. Onlangs kwam ik in contact met een garnaalkruier die geprikt was door de kleine pieterman. Deze man had de eerste hulp gekregen van apotheker Jean Vermeiren. Daarom ging ik eens mijn licht opsteken bij deze apotheker, die zichzelf een natuurvriend noemt, en volgens mijn idee terecht.

E. Eneman: Hoe komt het, mijnheer Vermeiren, dat u zich heeft toegelegd op giftige vissen ?

Apo. Vermeiren: Wel, jaren geleden was ik als hengelaar natuurlijk geïnteresseerd in de vissen, maar toen was ik nog nooit in contact gekomen met giftige soorten. Tot de dag dat een vriend-hengelaar-onderpastoor me er attent op maakte dat een giftige vis was gevangen. Op slag werd ik door het visje gefascineerd en later kwam ik op het idee, om het gif van deze kleine pieterman te gebruiken in de homeopathie.

E.: Naar ik vernomen heb, is het gif van de kleine pieterman redelijk gevaarlijk. Is dat zo ?

A.: Jazeker, het kan zelfs dodelijk zijn. In België zijn geen zulke gevallen bekend, maar in het buitenland wel.

E.: Is de kleine pieterman gevaarlijker dan de grote pieterman ?

A.: Absoluut, het gif van de kleine pieterman is de gevaarlijkste van de vier pietermannen die gekend zijn in Europa.

E.: Welke vergiftigingsverschijnselen geven ze ?

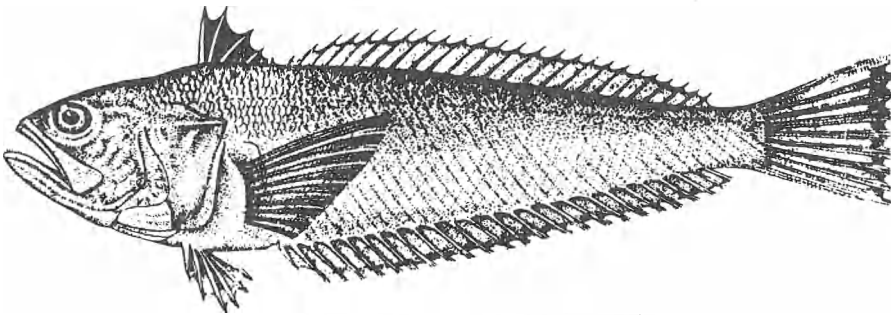
A.: Na de prik krijgt men hevige pijnen (in de volksmond wordt beweerd dat de pijnen op en neer gaan met de getijden), het hart begint in versneld tempo te kloppen en eventueel valt men in coma. Later kan het geprikte lichaamsdeel ook zwellen.

E.: Volgens de literatuur vernietigt het gif de rode bloedlichaampjes. Hoe komt dat ?

A.: Wel, dit gif kan in 2 delen gescheiden worden, o.a. een grote hoeveelheid aminozuur (serotonine) en drie onbekende eiwitten, en het zijn deze eiwitten die verantwoordelijk zijn voor het vernietigen van de rode bloedlichaampjes.

E.: Soms wordt de raad gegeven om het geprikte lichaamsdeel in heet water te steken. Is er dan geen gevaar dat sommige lichaamsweefsels afsterven ?

A.: Kijk, als je ver bent van een dokter, van mij of van een andere homeopathische apotheker, dan kan je dat wel doen, maar je mag niet vergeten dan tijdelijk het geprikte lichaamsdeel af te snoeren tijdens het heetwaterbad. Het gif ontardt in heet water maar ook in alcohol. En daarom vind ik het beter als eerste hulp-

Kleine pieterman (*Trachinus vipera*)

(naar Smitt)

middel je geprikte lichaamsdeel eventueel iets open te snijden en deze dan in een glas whisky, cognac of andere niet zoete borrel te dompelen (de beroepsvissers hebben toch dikwijls een fles aan boord staan).

E.: Volgens een vroegere visser heeft hij zijn geprikte hand in de "petrol" (mazout) gestoken en dat heeft geholpen. Is dat mogelijk ?

A.: (Twijfelt...) Ik zeg niet dat het onmogelijk is; wat ik wel al gehoord heb, is dat ze hun hand in de "pekkel" (het zout water dat dient om de garnalen te koken) staken. Kijk, een uitstekende behandeling die ik op punt stelde, is het toedienen van het gif in homeopathische dosissen.

E.: Kan het gif ook gebruikt worden om andere ziekten of pijnen te bestrijden ?

A.: Het onderzoek dat ik bezig ben, heeft uitgewezen dat het bepaalde ruggegraatpijnen en ook "Phantom pains" (pijnen na het verlies van een ledemaat) bestrijdt. Als bijverschijnsel wekt het de eetlust op en tevens heeft het een waterafdrijvende werking.

- E.: Werd het gif reeds vroeger in de geneeskunde gebruikt ?
A.: Niet dat ik weet, alleszins niet volgens mijn literatuur.
E.: Eigenlijk zou het verstandig zijn om enkele dosissen van het gif aan boord van een vissersvaartuig te hebben.
A.: Absoluut, weet je dat ik enkele dosissen van het gif geschonken heb aan de ontmijners van de Navy (zeemacht), omdat die mensen soms ook in contact komen met de kleine pieterman.
E.: Wilt u er nog iets aan toevoegen ?
A.: Ja, indien één der leden ooit mocht geprikt worden door een pieterman, dan kan men steeds naar de dichtsbijzijnde dokter of apotheker gaan en indien zij het gif van de *Trachinus vipera* niet in huis hebben, dan kunnen ze steeds beroep doen op mij. Ik heb altijd een dosis klaarliggen.
(Apotheek Vermeiren, tel 059/70 86 32, na de diensturen 059/50 02 89)
- E.: Mijnheer Vermeiren, ik dank u voor het interview en ik hoop dat ik u in de toekomst nog eens mag lastig vallen over de pijlstaartrog, kwallen of iets dergelijks. Nogmaals bedankt.
A.: 't Is niks, het was graag gedaan. Tot ziens.

Sint Jansstraat 58
8400 Oostende

Aktiviteitenkalender

Zaterdag 10 juli: strandwandeling te Raversijde. Verzamelen aan de tramhalte Raversijde-Bad om 9.30 u.; leiding F. Kerckhof.

Maandag 19 juli: bezoek aan de vismijn van Oostende. Verzamelen aan de Eurohall (rond gebouw) om 7.30 u stipt ('s morgens!); leiding E. Eneman.

Zondag 29 augustus: strandwandeling Halve Maan. Verzamelen aan de grote vuurtoren in de vissershaven van Oostende om 14.30 u; leiding R. Vanwalleghem en A. Annys.

Vrijdag 10 september: kaderavond voor beginners, met illustratiemateriaal, om 20 u in jeugdherberg 'De Ploate', Langestraat 82 te Oostende; leiding F. Kerckhof.

Zaterdag 25 september: strandvissen met een paardevisser te Oostduinkerke! Verzamelen om 11.40 u aan de fakultatieve tramhalte Duinpark te Oostduinkerke; leiding G. Rappé.

LET OP! Deze activiteit vervangt de eerder aangekondigde van 12/9!

Zaterdag 6 november: excursie naar Zeeuws-Vlaanderen: Nieuwesluis bij laag water, in de voormiddag; de binnendijkse brakke krekken in de namiddag. Afspraken in volgend nummer.